

රඹුක්කන ප්‍රාදේශීය සභාව - 2022

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

රඹුක්කන ප්‍රාදේශීය සභාවේ 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශය, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය, වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරුවල සාරාංශයකින් සමන්විත 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 172 (1) උපවගන්තිය සහ 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට රඹුක්කන ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිචයන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් තත්ත්වගණනය කළ මතයක් පළකරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිචයන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව ප්‍රාදේශීය සභාවේ වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතික වීම උසස් මට්ටමේ සහතික වීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව

විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්ස්ථානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන් , වේතනාන්විත මහභරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද ,අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ ප්‍රාදේශීය සභාවේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, ප්‍රාදේශීය සභාව ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවීම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව.

1.5 වෙනත් නෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ පහත සඳහන් අවශ්‍යතාවයන් සම්බන්ධයෙන් විශේෂ ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් වේ .

(අ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) (iii) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වේ.

(ආ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (i) (ඇ) (iv) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාව අනුව ඉකුත් වර්ෂයේදී මා විසින් සිදුකරන ලද නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත්ව ඇත.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.6.1 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය -----	සභාවේ අදහස් දැක්වීම -----	නිර්දේශය -----
(අ) ලැබිය යුතු උසාවි දඩ රු.65,500ක් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් අත්හැරී තිබුණි.	2023 ගිණුම් සකස් කිරීමේදී නිවැරදි කරන බව.	ගිණුම් නිවැරදිව පිළියෙල කළ යුතු වේ.
(ආ) රු.8,990,000 ක් වූ අක්.03, පර්. 27ක ඉඩම් 02ක්, අක්.03, රු.1, පර්. 3ක් වූ ඉඩම් 8ක් සහ මිනුම්කර නොතිබුණු ඉඩම් 02ක් ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.	-එම-	-එම-
(ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ සිදුකළ ඉදිකිරීම්වල රු.1,845,176 ක් වූ සහතික කළ වැඩ වටිනාකම ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.	- එම -	- එම -

1.6.2 නොසැසඳුණු පාලන ගිණුම

විගණන නිරීක්ෂණය -----	සභාවේ අදහස් දැක්වීම -----	නිර්දේශය -----
සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව ගිණුම් විෂයන් 05ක ශේෂ, උපලේඛන සමග සැසඳීමේදී රු.2,525,986 ක වෙනසක් පැවතුණි.	2023 ගිණුම් සකස් කිරීමේදී නිවැරදි කරන බව.	මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සඳහන් සංඛ්‍යා, ප්‍රභව ලියවිලි සමග සැසඳිය හැකි විය යුතුය.

1.6.3 විගණනය සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි නොවීම

විගණන නිරීක්ෂණය -----	සභාවේ අදහස් දැක්වීම -----	නිර්දේශය -----
එකතුව රු.57,034,945 ක් වූ ගිණුම් විෂයන් 15ක් වෙනුවෙන් උපලේඛන ඉදිරිපත් නොවුණි.	තවදුරටත් පරීක්ෂා කර නිවැරදි කරන බව.	විගණනය සඳහා අවශ්‍ය තොරතුරු ඉදිරිපත් කළ යුතු වේ.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සභාවේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්ම වූ ආදායම රු.48,693,369ක් වූ අතර, ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්ම වූ ආදායම රු. 43,946,748ක් විය.

2.2 ආදායම් පරිපාලනය

2.2.1 ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල්කළ ආදායම් , රැස්කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම්

සමාලෝචිත වර්ෂයට හා ඉකුත් වර්ෂයට අදාළව ඉදිරිපත්කර තිබූ ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල්කළ ආදායම්, රැස්කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම් පිලිබඳ තොරතුරු පහත දැක්වේ.

ආදායම් ප්‍රභවය	2022				2021			
	ඇස්තමේන්තුගත ආදායම	බිල්කළ ආදායම	රැස්කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය	ඇස්තමේන්තු ගත ආදායම	බිල්කළ ආදායම	රැස්කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය
	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.
වරිපනම් හා බදු	13,200,007	11,678,914	11,090,388	6,009,794	13,102,889	11,407,955	9,687,400	4,924,113
කුලී	14,976,791	12,334,931	11,159,829	3,001,502	13,807,050	9,419,883	9,568,002	1,961,549
බලපත්‍ර ගාස්තු වෙනත් ආදායම්	3,926,510	2,194,377	2,018,570	285,088	3,926,510	1,401,282	1,426,432	63,201
	<u>18,130,973</u>	<u>33,689,399</u>	<u>72,545,970</u>	<u>320</u>	<u>36,367,500</u>	<u>30,965,885</u>	<u>30,945,671</u>	<u>320</u>
	50,234,281	59,897,621	96,814,757	9,296,704	67,203,949	53,195,005	51,627,505	6,949,183

2.2.2 ආදායම් රැස්කිරීමේ කාර්යසාධනය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) වරිපනම්, අක්කර බදු, කඩ කුලී, උසාවි දඩ හා මුද්දර ගාස්තු යන ආදායම් විෂයයන්ගෙන් 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු.48,412,864ක් අයවිය යුතුව තිබුණි. එම වටිනාකම තුළ වර්ෂ 01ත් වර්ෂ 05ත් අතර කාලයක් පැරැණි රු.14,693,849ක ශේෂයක් ද, වර්ෂ 05කට වඩා පැරැණි රු.1,914,427ක ශේෂයක් ද පැවැතිණි.	හිඟ මුදල අවම කිරීමට අවශ්‍ය කටයුතු සිදු කරන බව.	හිඟ ආදායම් අයකර ගැනීමට නොපමාව කටයුතු කළ යුතු වේ.
(ආ) ප්‍රාදේශීය සභා ගොඩනැගිල්ලේ කොටසක් වර්ෂ 02කට වැඩි කාලයක සිට බදු දීමට කටයුතු නොකිරීම නිසා රු.3,750,000ක ආදායමක් අහිමි වී තිබුණි.	බැංකුවකට බදු දීමට මහා සභාවේදී තීරණය වී ඇති බව.	වත්කම් අභාවිතව නොතැබිය යුතු වේ.
(ඇ) දැන්වීම් පුවරු 50ක් වෙනුවෙන් වර්ග අඩියකට රු.150 බැගින් රු.202,725ක ගාස්තු අයකර නොතිබුණි.	කඩිනමින් අය කරගන්නා ලෙස ආදායම් පරීක්ෂකවරුන් වෙත උපදෙස් ලබා දී ඇති බව.	හිඟ ශේෂ අයකිරීමට කටයුතු කළ යුතු වේ.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

නිරීක්ෂණ -----	සභාවේ අදහස් දැක්වීම -----	නිර්දේශය -----
සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට වසර 05 කට වැඩි කාලයක සිට පැවත එන රු.256,462 ක ණයගැතියන් සහ රු.9,865,456 ක ණයහිමියන් නිරවුල් කර නොතිබුණි.	තවදුරටත් පරීක්ෂා කර නිවැරදි කරන බව.	දීර්ඝ කාලයක සිට පවතින ශේෂ හඳුනාගෙන නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කළ යුතු වේ.

3.2 වත්කම් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය -----	සභාවේ අදහස් දැක්වීම -----	නිර්දේශය -----
(අ) රු.30,407,075ක් වටිනා වාහන 20ක් සහ වටිනාකම සඳහන් නොවූ බොබිකැට යන්ත්‍රයක් පවරා ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	පවරා ගැනීමට අවශ්‍ය කටයුතු සිදු කරමින් පවතින බව.	පවරා ගැනීමේ කටයුතු අප්‍රමාදව සිදුකළ යුතු වේ.
(ආ) රඹුක්කන, කිරිවල්ලාපිටියේ 1986 වර්ෂයේ ඉදිකර තිබුණු මහල් 04ක ගොඩනැගිල්ලක් සඳහා කිසිදු අනුමැතියක් නොතිබුණි. එහි පැවැති අක්‍රමවත් වූ ජල අපහරණය හා මලපවහනය ප්‍රදේශවාසීන්ට පීඩාවක් ඇතිකර තිබුණි.	මෙම ගොඩනැගිල්ල අයත් ඉඩම අපගේ වරිපනම් බල ප්‍රදේශයට අයත් නොවේ. එසේ වුවත්, ඉදි කිරීම් සම්බන්ධයෙන් පරීක්ෂා කර අවශ්‍ය කටයුතු සිදු කරන බව.	අනවසර ඉදි කිරීම් හා මහජන අපහසුතා පිළිබඳ සැලකිලිමත් විය යුතු වේ.

3.3 කොන්ත්‍රාත් පරිපාලනය

විගණන නිරීක්ෂණය -----	සභාවේ අදහස් දැක්වීම -----	නිර්දේශය -----
බතඹුරය ක්‍රීඩා පිටියක තණකොළ සිටුවීමේ කර්මාන්තය අවසන් වූ විගස, මාස 03ක නඩත්තු කාලයකින් පසු ගෙවිය යුතු රු.378,315ක් ද ගෙවා තිබුණි. මේ නිසා නඩත්තු කටයුතු ඉටු නොවීමෙන් බොහෝ ස්ථාන බොරලු සහිතව පැවැති අතර, තණකොළ කහ පැහැයෙන් යුක්ත විය. එමෙන්ම, ක්‍රීඩාපිටිය තුළ ජල සැපයුම් පැවැතිය දී පිටතින් ජලය රැගෙන ඒම සඳහා ගෙවීම් කිරීම ද ගැටළු සහගත විය.	අවසන් බිලට රැඳවූ මුදල් ඇතුළත් වී නැති බවත්, නිසි පරිදි නඩත්තුව සිදුකර ඇති බවත්, නඩත්තු කාල සීමාවෙන් පසු නැවත කුලියට ලබා දීම සිදු වූ නිසා මෙම තත්ත්වය ඇති වූ අතර , ඉදිරියේදී නඩත්තු කිරීමට කටයුතු කරන බව දන්වමි. ක්‍රීඩාපිටිය තුළ ජල සැපයුම ප්‍රමාණවත් නොවූ බැවින් ජලය පිටතින් රැගෙන ඒම ඇස්තමේන්තුවට ඇතුළත් කළ බව.	කර්මාන්තය ගිවිසුම් ප්‍රකාරව ඉටු කිරීමෙන් පසුව ගෙවීම් කිරීමට කටයුතු කළ යුතු වේ.

3.4 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය -----	සභාවේ අදහස් දැක්වීම -----	නිර්දේශය -----
අනුමත කාර්ය මණ්ඩලයේ පුරප්පාඩු 32 ක් පැවති අතර ක්ෂේත්‍ර කම්කරුවන් 04 දෙනෙකු ආදායම් පරීක්ෂක හා රියදුරු වැනි තනතුරුවලට අනුයුක්ත කර තිබුණි. සංවර්ධන නිලධාරීන් 04 දෙනෙකුගේ අතිරික්තයක් පැවතුණි.	පුරප්පාඩු සම්පූර්ණ නොවීම මෙයට හේතු වී තිබුණි.	අවශ්‍යතාව මත පුරප්පාඩු පිරවීමත්, අතිරික්තය ඵලදායී ලෙස අනුයුක්ත කිරීමත් කළ යුතු වේ.